

SEZNAM ROZHovorŮ ZPRACOVANÝCH V ODLIŠNÝCH ČÁSTECH STÁTU NIKARAGUA

**Téma: Jak různá část obyvatelstva vnímá projekt výstavby meziocéánského
kanálu v Nikaragui**

Zpracováno v období od 13. 2 – 14. 3. 2017.

Martina Šmudlová

Obsah

Odborníci a experti	4
1. Manuel Ortega Hegg, Akademie Věd v Nikaragui	4
2. Jorge Huete – Pérez, Akademie Věd v Nikaragui.....	7
3. Monica Lopéz Baltodano, organizace POPOLNA.....	8
Rozhovor s redaktorkou periodika La Prensa	11
4. Elizabeth Romero – novinářka La Prensa	11
Rozhovor s ambasadorem Taiwanské ambasády	12
5. Ambador Rolando Ter – Ming Ghuang	12
Rozhovor s ředitelem neziskové organizace	13
6. Ředitel neziskové organizace – Masaya Contra La Pobreza.....	13
Rozhovory s náhodnými respondenty – názory a komentáře	14
Oblast dotazování – Autonomní oblast Atlantik Jih	14
7. Muž, cca 40 let, “Macheter” rezervace Greenfield	14
8. Muž cca 40 let, Správce rezervace Greenfield	14
9. Muž, cca 35 let, cestoval do USA	15
10. Žena, Dell – 55 let, majitelka ubytování	15
Oblast dotazování – Managua	16
11. Muž, 45 let - Profesor Marco, Derecho ambiental	16
12. Muž, jménem Alex, 23 let –student účetnictví na univerzitě, couchsurfer	16
13. Žena, 23 let, studentka UCA, Managua.....	17
14. Muž, jménem Nelson, 24 let - student Univerzita v Managui.....	17
15. Muž, řidič taxíku, Managua.....	17
Oblast dotazování: region Carazo	18
16. Muž, 22 let – student univerzity v Jinotepe.....	18
17. Muž - Lester, administrátor Finca La Reserva	18
18. Dva muži - pracovníci, “Macheteros”, Finca La Reserva	19

19.	Muž, cca 50 let, řidič pro Univerzitu UNAN	19
	Oblast dotazování – Granada	19
20.	Muž a žena - studenti angličtiny, 25 let Granada	19
21.	Muž, 25 let - student a brigádní pracovník v muzeu	20
22.	Muž, 30 let, pracovník v muzeu	20
23.	Žena, 45 let, pracovnice v muzeu	20
	Oblast dotazování: Rivas	21
24.	Muž, řidič taxíku, 25 let.....	21
25.	Muž, 25 let – student na brigádě jako turistický průvodce.....	21
26.	Muž, 40 let, řidič taxi.....	21
27.	Muž, 55 let, zaměstnanec hotelu	21
	Oblast cca 12 km jižně od Rivas	22
	Muž, 45 let, oblast kanálu	22
28.	Dvě ženy, kolem 40 let, oblast kanálu.....	22
29.	Muž, 40 let, oblast kanálu.....	23
	Oblast dotazování: Jezero Nikaragua	23
30.	Muž, 50 let, bydlí s rodinou u Jezera.....	23
31.	Rodina - muž 75 let, jeho syn 45 let.....	24
	Oblast dotazování: Ostrov Ometepe	24
32.	Muž, 22 let, průvodce pro Vulkán Concepción.....	24
33.	Muž 44 let, řidič turistických zájezdů	24
	Oblast dotazování: San Juan del Sur	25
34.	Dva Muži, cca 25 let, taneční klub	25
35.	Muž, jménem Jeff, 28 let	25
36.	Muž, 52 let, řidič taxíku.....	25
37.	Muž, 65 let, důchodce.....	26

Odborníci a experti

1. Manuel Ortega Hegg, Akademie Věd v Nikaragui

čas: 8.3. 2017

místo: UCA (Universidad Centroamericana) Managua, Nikaragua

Manuel Ortega – odborník a expert v problematice meziocéánského kanálu v Nikaragui.

Spoluautor knihy “*El Canal Interoceánico por Nicaragua*”.

Prezident Akademie Věd Nicaragua, vědec, akademik a profesor na univerzitách a výzkumných centrech v Nikaragui. Autor a spoluautor více než 35 knih.

Hegg se více než 30 let zabývá tematikou jezera Nikaragua.

poznámky z rozhovoru:

úvod o Akademii Věd v Nikaragui (ACN):

- nová interdisciplinární věda, nova reálná Akademie věd v Nikaragui – Academia de Ciencias de Nicaragua (ACN) byla vytvořena teprve v roce 2015.

- hlavně tam jsou muži a nepouští tam ženy, to se momentálně snaží, hledají genderové vyrovnání, chtějí zlepšit inkluzi (něco jako na Kubě), hledají řešení pro výzkumy → zapojení mladých.

- Mají národní i mezinárodní specialisty na kanál. Průzkum kanálu i zahraničními experty – Němci, Holanďani.. Jezero je velmi důležité.

–projekt kanálu zkoumalo mnoho specialistů - ekologové, seismologové, sociologové, antropologové, ekonomové...

- výstavba kanálu by měla velké negativní následky → sociální, ekologické, environmentální dopady. Celkové dopady na chudobu v Nikaragui.

Dle Ortegy Hegga, by vláda měla raději investovat do jiných důležitých věcí pro stát → vzdělání, snížení chudoby..

- kvůli kanálu budou mizet farmy, hospodářství, ztráta podpory místních komunit.
- 1979 – organizace pro práci (snížení nezaměstnanosti)

Takový velký projekt, jako je projekt meziocéánského kanálu se v Nikaragui nikdy nerealizoval. → chybí TRANSPARENTNOST, prezident Daniel Ortega to řeší v tajnosti.

Zákon 840 :

- schválení zákona trvalo pouze jeden týden, bez konzultace s ostatními, bez odborných průzkumů, studií o dopadech...
- přímo se dotýká místních obyvatel – jde proti jiným zákonům, porušuje ústavu!
- zabírání a vyvlastňování půdy → platí málo peněz i když cena za pozemky je značně vyšší. (rozdíl mezi *precio commercial* a *precio catastral*), lidi si tak za minimální peníze za jejich nemovitosti nebudou moct koupit nové nemovitosti.
- vydána koncese, nemožné aby ji vláda zrušila (koncese vs rezistence)

Manuel Hegg si myslí, že celkové vnímání kanálu je složité z několika důvodů:

- lidé poslouchají nařízení vlády
- problém s médii Nuevo Diario (vládní media) – lidi je čtou, poslouchají, nejsou objektivní, píšou co chce vláda!
- do projektu jsou zapojeni jiní mezinárodní aktéři, kteří kanál podporují, na straně vlády
- 85% populace si hledá prostředky na přežití, nová pracovní místa jsou velmi důležitá, projekt kanálu by je dle mnohých obyvatel poskytoval.

Violeta Chamorro – stejně jako ortegova vláda – si upravují čísla, jak investují do vzdělávání a jiných, přitom reálně se čísla za dobu ortegovi vlády snížily (z 4,2 na 3,7).

Projekt o kanále z hlediska realizace není jistý.

–Nezisková organizace POPOLNA kritizuje vládu za zatajování informací.

- bylo více než 85 protestů, lidé se bouří.

Druhá část rozhovoru – otázky ohledně vnímání Číny:

- ❖ Jak celkově vidíte/ vnímáte Čínu ve spojení s tímto projektem?

V Nikaragui je velká čínská komunita, není s nimi žádný problém, svatby s nikaragujským obyvatelstvem. Problém není Čína, Kvůli kanálu bylo spoustu protestů, protestovala i čínská komunita žijící na východním pobřeží. Čínská komunita se cítila ukřivděně.

- ❖ Změnilo se nějak vnímání Číny po schválení projektu výstavby kanálu?

Myslí si, že ano. Není tam žádná fobie, ani rasismus, či něco podobného, ale někteří obyvatelé to vidí negativně, hlavně venkovští obyvatelé, kterým by kanál přímo ovlivnil jejich životy.

Více a více lidí si stěžuje na kanál, nezáleží na tom, zda to bude stavět Čína, Japonsko, nebo někdo jiný, lidi budou nadávat na ty, kdo to bude stavět, proto aktuálně na Čínu. Byly i nějaké transparency proti Číně. Lidi jsou ale zmatení v tom, kdo za tím stojí.

Jak to vidí on, změnil vnímání? názory, poznámky k projektu:

Ano změnil vnímání, je více kritické. Je to jenom velká propaganda prezidenta, velká věc po volbách. Prezident a vláda aktuálně nechce o kanálu vůbec mluvit, už nějakou dobu se neřeší. Hodně odolávají. Nátlak neziskových organizací, obyvatel → protesty, demonstrace, lidská práva, odborníci, experti – zapojení. S projektem se objevilo mnohem více problémů než při počáteční myšlence.

- Úplně si nemyslí, že se to začne realizovat. Mluví se o tom už přes sto let. Nejsou zde vhodné podmínky, momentálně velké ticho ohledně projektu.

❖ Znáte další významné vládní projekty co se plánují?

Ano. Je jich mnoho:

- Infrastrukturní projekty: Carretera Costanegra – vybudování cesty propojující Nikaraguu a Kostariku, propojení turistických oblastí a pláží.
- Monkey point - nový plan pro „aguas profundas“ (povrchové vody)

Dále další projekty související s kanálem:

- Vybudování letiště
- Turistického centra
- Velké továrny na cement a jiné.
- Ropovody
- Železnice

Zakrývají za to další velké projekty o kterých vláda zatím nemluví.

- Je to levné – prodej půdy se hodí na realizaci dalších projektů.

Mnoho projektů, ale teď se asi nebudou realizovat.

Otázka z mé vlastní iniciativy:

❖ Jaké projekty si myslíte, že jsou nejvíce důležité pro zemi?

Nevěří v projekty. Podle něho nejsou realistické. Klade důraz na vzdělání, gramotnost obyvatel. Peníze by se měly investovat hlavně do vzdělání, do škol, né do nereálných a nesmyslných projektů. Důležití jsou obyvatelé této země → spousta problémů. Mělo by se dosáhnout zmírnění chudoby, zlepšit vzdělání obyvatel.

Ohledně kanálu se na začátku slibovalo až 1 milion pracovních míst, později 50 tisíc a pak jen 25 tisíc pracovních pozic. Není to ale možné, protože obyvatelé Nikaraguy nejsou kvalifikovaná pracovní síla, takže by byla najatá jiná kvalifikovaná pracovní síla. Není tu žádná možnost rozvoje.

2. Jorge Huete – Pérez, Akademie Věd v Nikaragui

čas: 8. 3. 2017

místo: UCA, Managua, Nikaragua

Co si myslíte o projektu výstavby kanálu?

-Koncese ohledně kanálu vznikla bez referenda. Nebyl věnován prostor opozici, dojednáno rychle.

- Environmentální dopady evidentní

- Propagace nápadu projektu- environmentální evaluace byly provedeny, ale dle HKND vše dopadlo dobře

- UNI/ UCA (university v Nicaragui) – trvaly na tom, aby to bylo vytvořeno pořádně, pořádné studia, výzkumy.

- ACN podrobné zkoumání problematiky, projekt by měl velké negativní dopady.

- Argumenty pro projekt - pracovní pozice, vidina ekonomický zisku apod., proto jsou někteří pro (viz. popsáno výše - Ortega Hegg).

- Projekt je dle Huete příležitostí pro korupci

Důvody proč se nebude kanál stavět – sice mají přístup stavět, ale lidé si myslí, že na stavbu není kapitál. Investorovi z HKND došly pravděpodobně peníze.

Univerzita Centroamericána (UCA) a Akademie Věd (ACN) se snaží přesvědčit lid o environmentálních dopadech.

Vláda je pro kanál. V tomto momentu je nemožné projekt zrealizovat → chtějí zabrat půdu, lesy, pláže a hlavně JEZERO.

- nemůžou soutěžit s Panamou, konkurovat jí ani finančně.
- Čína se nezajímá o lidská práva, důležité pro geopolitické zájmy.
- Čína expanduje po světě a problém kanálu je stále v očekávání

3. Monica Lopéz Baltodano, organizace POPOLNA

Odbornice v oblasti politických a ekonomických studií Latinské Ameriky, expertka na klimatické změny a současná výkonná ředitelka neziskové organizace Popolna. Právníčka, která již 4 roky aktivně organizuje hnutí proti kanálu, od začátku schválení koncese. Dále se zabývá environmentálními dopady, vlivy na ženy a mládež, také ekonomické dopady.

čas: 2. 3. 2017

místo: Organizace Popolna, Managua, Nikaragua

otázka: Co víte o projektu výstavby meziocéánského kanálu?

Již bylo přes 86 demonstrací a protestů proti kanálu. Některé z nich byly největší a nejdůležitější manifestace za posledních 15 let.

- Národní shromáždění, EU,
 - 20 000 podpisů pro žádost o zrušení
 - Vznik veřejného fóra v oblastech výstavby kanálu, také webové stránky, hnutí proti kanálu
 - Byly publikovány výzkumné práce a publikace proti kanálu
 - Více než 60 firem je součástí HKND, Holandsko, Peking, Nicaragua, Hong Kong...
 - Publikováno v investigativním deníku
 - Žádné důkazy, že čínská vláda je také za projektem, Investor je z Hong Kongu, HKND chce podporu čínských soukromých firem
- V Pekingu bylo zjištěny informace o firmách – oni neví kdo je majitel, pokud opravdu existuje...
- Schéma projektu není vhodná pro investici, žádná zkušenost s takovými projekty, praní peněz, korupce apod. → tajná dohoda mezi firmou HKND a vládou Nikaraguy!

- Kanál je jeden z velkých projektů, na bere veškerou pozornost. Stanovené právo 840 uzákokoňuje, že investoři mají právo na jakoukoliv část půdy. Místní obyvatelé by tak dostali cenu nižší než je 10% stanovené ceny za půdu. Jednoduše by dostali neadekvátní cenu za jejich nemovitosti.
- Další projekty jako hydroelektrárna, letiště, přístavy, továrna na cement a jiné jsou zmíněny v plánu výstavby kanálu

Je tady veřejný argument, 116 let koncese, řekli, že je jedno jestli se bude stavět, nebo ne, tak je to proti národnímu zájmu. Soud následuje prezidentův názor.

Hlavní smlouva o koncesi. Smlouva má 80 stran. Nyní má investor 6 let aby našel finance na projekt, dále 10 let na stavbu projektu a koncese bude trvat 50 let a dalších pak 50 let. Celý proces dohromady 116 let.

Podpora kanálu:

- Oficiálně 70% lidí podporuje kanál – nejsou nezávislé výzkumy → nikdo by za to neplatil.

Sociální hnutí – více než 300 000 lidí, Vláda však hovoří jen o 40 000 lidí.

Co se týče zaměstnanosti, projekt měl poskytovat 1 mil. prac. míst, pak 50 tis. Nakonec jen 25 tisíc. Panama poskytla 10 000 prac. míst.

Problém není kanál, ale zájmy čínského investora, je to mnohem více, než jen kanál.

Zapojení:

Taiwanské zapojení je významné, staví spoustu věcí, diplomatické vztahy se ale můžou kdykoliv změnit. Existuje vysoká míra utajení a to neusí být ani zapojení úředníků z Latinské Ameriky či z Číny

Média:

V Nicaragui 3 hlavní media – 1/3 jsou státní, kontrolovány vládou:

- **El Nuevo Diario** – koupeny vládou
- **EL Confidencial** - nestátní
- **La Prensa** - nestátní – jako jediné píšou objektivně.

Pouze 20% lidí v Nikaragui má připojení k internetu.

Čína:

- Velký rozdíl mezi Nikaraguí a Kostarikou ohledně Číny. Obyvatelé neví co čínské aktivity všechno zahrnují.
- V Kostarice a kdekoliv se čínské zahraniční investice jeví jako negativní kvůli environmentální stránce, ale taky vysoká efektivita. Velké kulturní rozdíly. V Kostarice velké čínské zázemí.

Enviro. problémy spojené s projektem jsou až na druhém místě. Lidi jsou velmi chudí, nejdříve se zajímají o práci a svůj život.

→ Projekt už způsobil špatné dopady, velký stress, ale žádné investice zatím.

- *„Vláda nepotřebuje volební propagandu s kanálem. Vláda řídí volební systém. Poslední tři volby byly podvod. Vláda může získat sociální kontrolu nad společností.*
- *Lidé se bojí říct, co si myslí, hlavně co se týče kanálu je to citlivé téma a vláda jim může uškodit.“*
- 3 pracovníci americké ambasády, kteří dělali výzkum o kanále a chtěli jít i po trase kanálu, tak byli vyhoštěni.
- Vláda se může zbavit všech akademiků, kteří budou moc zkoumat tento vládní projekt.
- Na vládu tak působí jiný tlak – místní NGO, místní obyvatelé pomocí protest a demonstrací.

Baltodano si myslí, že rusové jsou schopni podpořit bezpečnost kanálu. Myslí si, že to není vtip, ale něco velkého je skryto za tímto projektem, jako na pozadí. Advokátní kancelář, která dělala všechnu práci, dala spoustu peněz určitým společnostem na právní a environmentálním službám. Otázkou zůstává proč by to dělali?

Navštívila emailovou schránku jedné společnosti a zjistila, že řídili všechno zákonné zdanění. Řídili všechny dílčí společnosti.

Neexistuje žádný komerční argument pro nový kanál. jestli je to zájem geopolitický, pozemkový, lesní zdroje, vodní zdroje, nebo jde o nerostné bohatství – zlato. Ať už jsou záměry jakékoliv, musíme se mobilizovat proti tomuto projektu. ale ne jen proti kanál – vláda se chce soustředit jen na kanál, je to jeden projekt, co by dal práci...

-V oblasti kanálu, mnoho předsudků. Oni nechtějí být proti Číně, ačkoliv je to přirozené cítit, předtím to bylo USA.

-Nejdůležitější je zapojit se v zemi právě teď.

Rozhovor s redaktorkou periodika La Prensa

4. Elizabeth Romero – novinářka La Prensa

čas: 21. 2. 2017

místo: Redakce zpravodajství La Prensa., Managua, Nikaragua

La Prensa psala o kanále, redaktoři šli po celé trase kanálu, mapovali situaci, zachytili spoustu fotografií z nepokojů, které probíhaly.

Otázky: Co víte o projektu výstavby meziocéánského kanálu? V čem vidíte největší problém?

“Největší problem je v tom, že projekt nebyl konzultovaný s lidmi, ať už je dobrý, nebo zlý, je třeba ho konzultovat. Možná je dobrý, ale to nevíme. Většina lidí je proti výstavbě kanálu, přibližně 70% obyvatel, hlavně celý jih a ti, kteří bydlí v oblasti výstavby kanálu.

Dalším velkým problémem je sociální stránka projektu, ta se nejvíce dotýká místních komunit, které by byly přímo afektovány. O ekologických dopadech pak pojednávají hlavně experti a odborníci (Akademie věd v Nicaragui). Je třeba zmínit, že lidem se nelíbí, že by museli být vystěhováni, chtějí umřít tam, kde se narodili. Také se jim nelíbí, že by jim zaplatili za jejich pozemky minimální katastrální cenu. Mnoho vesničanů dojelo do Managuy a spojilo se s experty, kteří rozumí ekologické problematice kanálu.“

Lidé se domnívají, že se projekt nebude realizovat, hodně se mluví o vybudování přístavu ve městech Brito a Bluefields. Mnoho demonstrací, poslední minulý týden. Nikdo nebyl během protestů zabit, ale byly zde zranění jako vystřelené oko (rok 2015). V poslední době nepokoje více agresivní.

Některé lidi to už nezajímá, protože si myslí, že se projekt nezrealizuje. Vesničani však stále protestují. → největší problém ve městech **Nueva Guinea** a **Fonseca**.

Je projekt citlivé téma? Ne, pouze rektor UNA (Univerzita v Managui) je pro vládu, takže jakékoliv diskuze a debaty o kánale zatrhł, na jiných nevládních institucích v pořádku.

Podpora projektu hlavně od ekonomů a podnikatelů, kteří jsou napojení na vládu. Někteří si myslí, že jim projekt dá práci, proto ho podporují. Avšak ti co žijí blízko trasy protestují. Vláda hovoří o tom, že protesty jsou zmanipulované, nechtějí pustit lidi do oblasti, kde jsou protesty.

Názor na Čínu? Lidem je jedno, jestli to bude stavět Čína, USA nebo někdo jiný. Byli by proti, tak či tak, jen v případě USA nebo EU by to bylo více transparentní. Objevují se tam i protičínské slogany – např. China away, i v čínštině. Firma co má stavět je soukromá, z Hong Kongu. ale šíří se i nějaké fámy.

➔ Dle Romero se projekt nebude realizovat, ale neumí to říct v procentech. Něco možná proběhne. Zatím žádné obyvatelé nevystěhovali.

Rozhovor s ambasadorem Taiwanské ambasády

(Nikaragua nemá politické vztahy s Čínou)

5. Ambassador Rolando Ter – Ming Ghuang

čas: 21. 2. 2017

místo: Thaiwanská ambasáda, Managua, Nikaragua

otázky: Co víte o projektu výstavby meziocéánského kanálu? Myslíte si že je do toho zapojena vláda Číny?

Kanál byl odjakživa sen pro Nicaraguu. O kanále se diskutuje již po staletí. Od dob plánování Panamského průplavu.

Nemyslí si, že s tím má něco společného čínská vláda, podnikatel co chce stavět kanál je z Hong Kongu a je to soukromý investor - firma HKND. Investor na to však aktuálně nemá kapitál, jeho kapitál je asi 10 miliard USD, na projekt je potřeba 50 mld. USD. V minulosti měl Wang Jing firmy v Pekingu a doufal, že mu soukromé čínské firmy dají peníze, dobré vztahy s SOE. Od roku 2015 ztratil 90% svých peněz.

Environmentální projekty nebyly zveřejněné, takže nikdo nepřišel investovat – trhy tomu nevěří. Od té doby co se přetrhla páska (dva dny před Vánocemi), se nic nestalo, nezměnilo. Pouze se šířily fámy o vybudování nových přístavů, ale zatím se neděje nic.

Wang Jing si myslel, že má dobré vztahy s vládou, ale Ambassador si nemyslí, že by to byl vládní projekt.

V roce 2013 – 2014 – Investor přišel za vládou Nicaragui ohledně projektu, byla to jeho iniciativa. Wang Jing je rozumný člověk. Může to postavit – zamluvil si 7 čínských společností, HKND dostala výsadní právo na výstavbu, všechno musí jít přes HKND.

Nikdo nic neví, je to citlivá věc, v minulosti vyhostili američana, který to chtěl řešit. Je třeba si dávat si pozor s kým to řešíme a kde.

Zmiňuje zákon 840 – zákon definuje, že ceny pozemků jsou pevně dané na prodej a tak si místní lidé nemohou vydělat více

Projekt je zatím neúspěšný

- sociální aspekty, vyhoštění obyvatel podle zákona. Jsou zde i znatelné enviro problémy a jiné. Hlavní problém s pozemkami. Ti co jsou pro, si myslí, že budou mít práci, což je pochopitelné.
- lidi vědí, že je to čínský projekt. Je to „zero sum game“, úspěch pro Čínu je neúspěch pro Taiwan a naopak. Projekt je dost velký na to, aby změnil chování vlády v Nicaragui. V minulosti Ortega změnil uznání z Taiwanu na Čínu a pak se to v 90 letech opět změnilo. Podruhé pak Ortega už neměnil, asi kvůli osobní zkušenosti.
- Nikaragua není však pro Taiwan ani Čínu vůbec důležitá, mají tu spoustu rozvojových projektů, jsou 5. nejlepší donátor pro infrastrukturu, pěstování rýže, bambusy, všechno.
- Většina projektů jde přes vládu, EU a USA jsou přes NGOs atd. Taiwan přes vládu
- Hodně lidí je nazývá China- Taiwan, ale oni vědí že s kanálem nemají nic společného.

Rozhovor s ředitelem neziskové organizace

6. Ředitel neziskové organizace – Masaya Contra La Pobreza

místo: Masaya

Kanál byl vždy velkým snem pro Nikraguu.

-byly by problémy, je to velký projekt

- koncese ze strany čínské firmy, právo které je pro ně dobré

- problem s vystěhováním lidí

- Projekt je dobrý nápad, ale proces je špatný
- Panama je mnohem lepší než by bylo v Nica
- chybí komunikace s lidma, které by to přímo affektovalo → není jim garantováno, že jim za jejich půdu a domy někdo zaplatí
- **velké problémy také environmentální povahy**
- problém s jezerem, kudy by to vedlo
- Čína je rozvinutá ekonomika s dobrou technologií, problém by tak nebyly technologie, ale komunikace, chybí zde **transparentnost**.

Jiné projekty: Carreteranegra – Kostarika a Nicaragua, projekt propojení turistických oblastí

Rozhovory s náhodnými respondenty – názory a komentáře

Oblast dotazování – **Autonomní oblast Atlantik Jih**

7. Muž, cca 40 let, “Macheter¹” rezervace Greenfield

místo: Kukra Hills

-Byl neutrální

- Jaký máte názor na projekt výstavby meziocéánského kanálu?

*“Dalo by to chudým lidem práci, což by bylo dobré, ale myslím si, že se to dokončí nejdříve v roce 2025. Byla by to environmentální katastrofa – mělo by to svá pozitiva i negativa, **Komunity by byly v ohrožení, ale taky by to dalo státu peníze. Daniel Ortega je ze všech kandidátů na prezidenta jediný schopný co něco dělá pro chudé, například staví cesty”***

8. Muž cca 40 let, Správce rezervace Greenfield

místo: Kukra Hills

Jacobo – dříve pracoval mnoho let v Kostarice, teď byl správce rezervace Greenfield.

Spokojený s prací.

¹ Macheteros se říkalo pracovníkům, kteří pracovali s velkou mačetou. Slovo odvozeno ze španělského slova „Machete“ (česky mačeta).

Věděl o projektu kanálu, myslel, že mají stavět buď Japonci, nebo Číňani.

- na projekt měl neutrální pohled, dá to lidem práci, ale zároveň velké problem

- znal trasu kanálu, dokonce parametry

-**špatné pro lidi, co bydlí na trase kanálu, museli by se vystěhovat**, což je zlé – velké negative projektu

- myslí, že se to nakonec nebude vůbec stavět, kvůli problem kolem toho

Další projekty?

- **Číňani mají vybudovat větší přístav v Bluefields pro velké lodě**

- vše má své pozitiva a negative, i kanál

9. Muž, cca 35 let, cestoval do USA

místo: Laguna de Perlas

Věděl o projektu, každý o něm ví, je to velká věc.

- nevěděl však, že je to čínský projekt, myslel, že to chce stavět EU

- řekl, že to možná pozastaví teď kvůli problémům s půdou

-řekl, že možná to bude velmi dobré pro rozvoj Nikaraguy

-spíše byl pro

10. Žena, Dell – 55 let, majitelka ubytování

místo: Laguna de Perlas

Cesty do Managuy jsou financovány z přímých zahraničních investic,

-nalákání více turistů

- místní problem je – vysoké úroky z banky – 18 procent, chtěli by si koupit novou loď pro turisty

O Projektu věděla, myslela že Japonci, či Číňani, nebyla si jistá

- **Nemyslela si že je to moc dobrý projekt, možná přinese lidem práci, ale vláda vezme lidem půdu a nezaplatí za to, možná i bude zabíjet**

- Velké enviro dopady, ale nejsou propracované

-Ona je pravděpodobně proti kanálu, ale nechce to říct přímo, aby to vyznělo, že je proti vládě..

-Kanál se nejspíš nebude stavět

11. Muž, 45 let - Profesor Marco, Derecho ambiental

místo: Universidad Hispano America, Managua, Nicaragua

Nicaragua má **velmi dobré zákony na ochranu životního prostředí, přírody, ale neaplikují se úplně.**

Kanál je dle něho dobrá věc, většina lidí je pro. Ti co jsou proti, jsou take proti vládě. Opozice je normálně všude.

Budou environmentální dopady, ale benefity z projektu budou větší. Není to Pravda, že budou brat půdu lidem, a pokud ano tak se můžou obrátit na soudy a ty rozhodnou.

Momentálně se o kanále nemluví, vláda to tak dělá naschvál, počká se až bude klid a pak bude boom.

12. Muž, jménem Alex, 23 let –student účetnictví na univerzitě, couchsurfer

Místo: UCA, Managua, Nicaragua

Co si myslí o projektu výstavby kanálu?

- Je to citlivé téma pro mnohé obyvatele, ale na univerzitě UCA se můžeme ptát student, jelikož to není státní univerzita, na státní by sme nemohli.
- Je proti projektu kanálu. Je proti vládě. Největší problem je u tohoto projektu je process jakým je řešen, je to netransparentní. Došlo by k velkým sociálním dopadům - přesun obyvatel, vzalo by jim to půdu a to není dobré.
- **On i jeho rodina jsou proti vládě.**

Víš kdo ten projekt staví?

“Ano je to Čína, lidi ví, že to staví Čína.”

13. Žena, 23 let, studentka UCA, Managua

místo: UCA, Managua, Nicaragua

Je proti kanálu.

Jak vidíš projekt kanálu?

„Velmi negativně, moji rodina bydlí v oblasti, kudy by kanál procházel. Žijí v nejistotě, mají strach, aby jim nevzali dům, půdu, vše... Mají velké pozemky, raději by je prodali pak sami, než aby je dávali vládě a pak dostali minimální katastrální cenu. Chovají zvířata, pěstují různé plodiny, byl by to pro ně velká ztráta..Vím o tom, že to má stavět Čína“.

14. Muž, jménem Nelson, 24 let - student Univerzita v Managui

místo: Managua, Nicaragua

Co si myslí o kanále?

Neutrní názor.

Myslí, že z ekonomického hlediska je to dobré, protože to lidem dá práci, zvýší zisky zemi, ale špatné je že to vystěhuje lidi, způsobí velké problémy. Taky je problem, že by to vedlo přes **jezero Nicaragua, které by bylo kontaminováno**. Myslí si ale že se **projekt neuskuteční, že to není reálné, stojí to hodně peněz, není na to kapitál**. Ví že to má stavět investor z Hong Kongu.

15. Muž, řidič taxíku, Managua

místo: Managua, Nicaragua

Co si myslíte o projektu?

Neutrní názor, ani pro ani proti. Spousta lidí je pro a spousta zase proti, těžko se to určuje. Je to dobrý projekt, protože by mohl dát **spoustu pracovních pozic**. **ale i špatný, protože by to mělo velké environmentální následky → kontaminace, zničení Jezera a přírody**.

Víte kdo má stavět?

Ano, Čína, konkrétně firma HKND. vláda je s němi. Nejspíš se nebude stavět, není dostatek peněz. Je to projekt na který je potřeba opravdu spoustu peněz.

16. Muž, 22 let – student univerzity v Jinotepe

místo : Univerzita Jinotepe

Co ví o projektu kanálu?

Je proti kanále. Není to dobrá věc kvůli přírodě. **Byly by velké problémy s vodou , kanál by šel přes Jezero, což je zdroj pitné vody.** Také tam žije spousta zvířat a endemické druhy sladkovodních žraloků. Mělo by to velmi negativní dopady na ekosystém.

- **Jaké by byly dopady na celkovou situaci v Nikaragui?**

*„Z ekonomického hlediska by to individuálně pro lidi dobré nebylo. Pouze pro velké firmy, co by to stavěli. Je tu příležitost s pracovními místy, které by zlepšili statistiky nezaměstnanosti, ale bylo by to jen dočasné. **Pro komunity žijící na trase kanálu je to hrozné.** Vláda nařídila, že firmy můžou stavět, kde chtějí – vše v prospěch vlády a ne lidí”.*

- **Víš kdo to bude stavět?**

„Ano je to firma HKND, z Hong Kongu. Mohli by jim pomoci Rusové a celkově Číňani, protože jsou to všechno komunisti. USA chce do projektu investovat také (asi aby z toho taky něco měli).

Všichni o projektu jen mluví, ale nic se neděje, nestaví se, lidi se nestěhují. S vystěhování obyvatel je to velmi komplikovaný proces, spousta protest, hnutí proti kanále“.

17. Muž - Lester, administrátor Finca La Reserva

místo: Finca La Reserva, region Carazo

Jak vidí projekt kanálu?

Myslí si ale že je to sám o sobě dobrý projekt, pomohlo by to v **rozvoji krajiny**. Možná je jen vládní propaganda. Rektor UNAN (Univerzita v Managui) je napojen na vládu a je součástí

projektu. Kvůli projektu je v Nicaragui spousta protestů. V Managui se ale protesty nedovolily. Teď se ohledně stavby nic neděje, nestaví se.

Vláda o tom nechce mluvit. Proto problem s médii, nechtěli s námi dělat rozhovor v El Nuevo Diario, protože El Nuevo Diario je napojeno na vládu a na Sandinisti – podpora kanálu. Ale La Prensa není státní, lze dělat rozhovory tam. V 80 letech byly média La Prensa zavřené (v době revoluce), v 90 letech znovu otevřeny.

18. Dva muži - pracovníci, “Macheteros”, Finca La Reserva

místo: Finca La Reserva, region Carazo

Co si myslí o projektu?

Jsou pro projekt. Je to dobrý projekt. Projekt je dobrý, protože dá lidem práci a přispěje rozvoji země. Může to zlepšit celkovou ekonomickou situaci. Vláda ví co dělá.

19. Muž, cca 50 let, řidič pro Univerzitu UNAN

místo: Finca La Reserva, Carazo

O projektu věděl. Zmiňoval, že projekt řeší rektor UNAN, že mají plány na podporu rostlin apod. Je to dobrý projekt, dá lidem spoustu práce, zlepší ekonomickou situaci země.

- nevyjádřil se jestli je pro nebo proti, nechtěl se o tom už dále moc bavit.

Oblast dotazování – **Granada**

20. Muž a žena - studenti angličtiny, 25 let Granada

místo: Granada

O kanále věděli, Student věděl, že to mají stavět Číňani, studentka jen věděla, že se má něco stavět, ale nevěděla přesně kdo, **myslela si, že Japonci.**

- Pozitiva: Dalo by to lidem práci, rozvoj ekonomiky, Nicaragua více mezinárodní.

- Negativa: **Postavilo by to Nicaraguy pod vliv čínské vlády**

- Celkově to hodnotili, jako vyvážený projekt, má své plusy i mínusy, neutrální názor.

21. Muž, 25 let - student a brigádní pracovník v muzeu

místo: Historické muzeum, Granada

O projektu věděl. Také věděl, že ho mají stavět Číňani. Byl proti projektu. Lidem by to **vzalo půdu, bez adekvátního zaplacení za pozemky od vlády. Velké enviro dopady.**

Vláda by měla dbát na to, aby peníze šly do zdravotnictví a do školství.

Věděl o **jiných velkých projektech**: Silnice z Managuy, Španělé a Němci mají další projekty.
- myslí si, že se projekt neuskuteční.

22. Muž, 30 let, pracovník v muzeu

místo: Historické museum, Granada

O projektu také věděl, věděl, že má stavět Čína. Všichni to podle něho vědí.

Pozitiva: Ekonomický růst, přínos.

Negativa: Enviro problémy s jezerem, největší ekosystém Nikaraguy. Vytvoření umělého jezera, ostrova, problémy se slanou vodou. Je to v rovnováze. Má neutrální názor.

- s komunikací by to bylo trochu komplikované.

- lidi celkově neví co se děje, jestli se staví, či ne.

- **zmínil, že možná se nestaví proto, že Číňani chtějí získat lepší podmínky od vlády a nebo taky tím chce vláda zakrývat jiné velké témata!**

23. Žena, 45 let, pracovnice v muzeu

místo: Muzeum, Granada

Věděla o projektu, myslí ale že to mají stavět Japonci. Neutrální názor, dobré i zlé.

- Pozitiva: ekonomický přínos, pomoc Nicaragui z chudoby, dalo by to lidem spoustu práce.

- Negativa: lidi by se museli vystěhovat, enviro a sociální dopady, negativní efekty – velké protesty...

Je to velké téma, ale lidi o tom nemluví. Před dvěma lety to byla velká věc, bylo to aktuální.

Teď o tom nikdo nemluví.

Je o tom málo informací! Od vlády by to chtělo více informací, chybí **transparentnost**.

Vůbec se neví, zda se vůbec projekt bude realizovat.

24. Muž, řidič taxíku, 25 let

místo: Rivas

Věděl o projektu, věděl, že ho mají stavět Číňani. Spíše byl pro.

- dle něho by to pomohlo zemi – ekonomický růst, dalo by to práci.

- Problém by bylo jezero

- **Celkově si myslí, že by se moc nezměnilo**

-Nyní se nic neděje, investoři mají nějaké problem

- **Šíří se o tom fámy**

-Čína je nějak nezajímá, prezident rozhodl, že se bude stavět, tak oni ten projekt vzali

25. Muž, 25 let – student na brigádě jako turistický průvodce

místo: Rivas

Věděl o projektu, věděl, že ho mají stavět Číňani. Byl proti.

- negativa: vezme to půdu lidem, environmentální dopady, ekosystémová katastrofa.

- myslí, že se to nebude realizovat.

- **Žádné pozitiva. Do Nica jezdí teď hodně turistů a chtějí vidět přírodu Nicaraguy, ne kanál.**

26. Muž, 40 let, řidič taxi

místo: Rivas

Neutrální. Dal by více peněz, více práce.

Myslí, že to mají stavět Japonci.

-Negativa: **vezmou lidem půdu, domy a asi jim nikdo nezaplatí.**

- Enviro dopady? určitě ano.

-Jiné projekty? tento je jediný projekt Japonců v zemi.

27. Muž, 55 let, zaměstnanec hotelu

místo: Rivas

Je proti projektu. **Nejsou na to peníze**, enviro dopady na jezero, lidi žijí z jezera – rybolov.

- mohlo by dojít k úniku ropy, benzínu apod.

- **je to čínský projekt, Číňanům ale nejde o zlepšení Nicaraguy, ale o finanční výdělek.**

- většina jeho přátel s idle něho myslí tohle, ale někdo si může myslet, že to přinese ekonomický zisk

- 8 km na Jih od Rivas (by to pravděpodobně mělo procházet)

- **politická propaganda na odložení skutečných problémů**

-Taiwan tu má své projekty, firmy atd.

-Jiné projekty? infrastrukturní projekty, stavění elektráren, ale taky se to nedělá.

-myslí si, že to politická propaganda. Zdůrazňuje, že nezná nikoho, kdo si myslí, že je to dobré.

- **Myslí, že Čína chce dobré vztahy pro “Zóna francas” v Nicaragua (průmyslové zóny)**

- Myslí si, že se to nebude realizovat, není kapitál.

Oblast cca 12 km jižně od Rivas

(Oblast, kudy by kanál pravděpodobně procházel)

Muž, 45 let, oblast kanálu

místo: kousek jižně od Rivas

Proti kanálu. Otázka kompenzace. Negativní vliv na jezero – vysušení a jiné.

- aktuálně se nic neděje, jen ve městě Brito.

28. Dvě ženy, kolem 40 let, oblast kanálu

místo: kousek jižně od Rivas

Je to dobré, jsou pro projekt, ale ony nebydlely v zóně výstavby, ale kousek dál, nebyly z místa dotazování. **Výstavba by je tak přímo neovlivnila.**

Přesná oblast kanálu: Rio las Lajas.

- Projekt dá lidem práci, dobra možnost **pro rozvoj profesionálů a specialist,**

Nicaragua by tak šla kupředu.

- zapojení **hodně lidí do projektu, podpora infrastruktury a krajiny**

- zatím to jsou jen velké plány a nic se neděje

- Pozitiva – lepší ekonomická situace pro Nikaraguu
- Negativa – enviro problem, zničení fauny, socio dopady neřeší.-
- Víte kdo má stavět? Mysleli, že někdo zahraniční, ale o Číně přesně nevěděly.

29. Muž, 40 let, oblast kanálu

místo: kousek jižně od Rivas – Řeka Rio las Lajas

Byl ze severu. Kanál neřeší, je mu to jedno – nebydlí v místě, kudy by to procházelo. Říká, že záleží na vládě, **něchtěl moc mluvit**. Nyní se nic neděje, není jisté, zda se něco dít bude.

- vše závisí na vládě, či tak bude nebo ne.
- **4 – 5 měsíců se podle něho nic neděje.**

Oblast dotazování: **Jezero Nikaragua**

30. Muž, 50 let, bydlí s rodinou u Jezera

místo: Břeh Jezera Nikaragua

Kanál by mu šel přímo okolo domu. Jeho názor neutrální – neprotestuje. Lidi okolo neprotestovali, není tam opozice. V Rivas ale už protestovali kvůli ceně pozemků. **Mají strach, co se bude dít.**

- jsou tam sucha, vodu čerpají zásadně z jezera, kanál by mohl mít negativní efekty
- kanál by měl až 500 metrů na šířku, dokážete si to představit?
- projekt jako takový je dobrý, měl by spousta benefitů, ale pro nich by to znamenalo, že se musí odstěhovat, on to ale akceptuje → **hodně nábožensky založený, přímo řekl: “Pokud si tak bůh přeje, tak to tak bude”.**
- Měli hodně zvířat, říkal že žijí z toho co mají.

Pozitiva jen pro někoho, hodně lidí nevědí, jak je budou platit, lidi mají strach

- Jsou za tím Číňani – mají hodně peněz
- **Do oblasti již několikrát došli a prozkoumávali to jak odborníci, tak novináři, dokonce nějací asiati, měly drony a měřili to tam. Taky s helikoptérou.**
-

31. Rodina - muž 75 let, jeho syn 45 let

místo: Břeh Jezera Nicaragua

Starší muž říkal, že tento projekt se řeší už hodně dlouho a myslí si, že ani nebude. Doslova řekl: *“Me muero antes se el canal construya”*, což znamená, že dříve umře, než se kanál začne stavět.“

- je to velký projekt, bylo by to dobré, lidem by to dalo peníze, pracovní pozice.
- nic se ale neděje, nic není připravené
- věděl že to řeší Čína, po USA je to druhá nejmocnější země.
- jestli je pro či proti se přímo nevyjádřil.

Oblast dotazování: **Ostrov Ometepe**

32. Muž, 22 let, průvodce pro Vulkán Concepción

místo: Vulkán Concepción, Ostrov Ometepe

Věděl o tom, taky o Číňanech.

- Nějaké další projekty na ostrově? Japonci a Korejci.
- Je pro projekt – přispělo by to ekonomickému rozvoji země, bude víc obchodu, tím klesnou ceny
- někteří lidi protestují, bojí se, že je pošlou pryč, vláda mluví o tom že nedostanou peníze, lidi nemají zkušenosti s Číňany, mají strach. Přesně řekl: „ *I kdyby Číňané získali Ometepe → shodili by na něj atomovou bombu, protože chtějí získat zlato, co je pod sopkou*“.
- největší **problém Nikaraguy je málo peněz a nízké platy, taky vysoké ceny**
- Prezident se to snaží zlepšit, staví cesty apod. Kanál taky může přispět.

33. Muž 44 let, řidič turistických zájezdů

místo: Ostrov Ometepe

Je proti kanálu. Bojí se, že **mu vezmou půdu. Říká se, že na Ometepe budou brát lidem půdu, většina je proti, jsou zde protesty, poslední před 3 měsíci.**

- ví o tom, že to jsou Číňani a nelíbí se jim to, ale spíše kvůli projektu samotnému a ne kvůli

tomu, že to staví zrovna Čína.

- nezmínil ani enviro ani ekonomiku.

Oblast dotazování: **San Juan del Sur**

34. Dva Muži, cca 25 let, taneční klub

místo: San Juan del Sur

O Projektu věděli. Jsou pro projekt. Pomohlo by to v boji proti chudobě. Někteří lidi jsou proti, protože **by jim brali půdu. Jsou zde i nějaké enviro dopady – promíchání slané a sladké vody v jezeře.**

- podle nich **to Číňani umí postavit lépe, než Američani**

35. Muž, jménem Jeff, 28 let

místo: San Juan del Sur

Jeff je napůl Palestinec, žijící od narození v Nikaragui.

- myslí si, že je to krásný projekt, který se plánuje už 10 let.

- Byl proti, mnoho špatných efektů na zemi

- má své enviro dopady – zničení přírody, projekt by poškodil ekosystém

- lidi jsou kvůli projektu naštvaní, má to na ně velký vliv, především pro ty, kteří žijí na trase projektu

- **asi 60% je proti projektu a 40% pro projekt**

- **myslí si že je to dobré pro Kostariku, né pro Nicaraguu, né pro normální lidi a krajinu**

- Negativa: záběr půdy lidem

- Pozitiva: pracovní místa pro lidi, ale lidi i tak protestují

36. Muž, 52 let, řidič taxíku

místo: San Juan del Sur

Na kanál neutrální názor. I dobré i špatné. Přispělo by to ekonomické situaci, ale mělo by to velké sociální a enviro dopady, což by bylo zlé. Moc se k tomu nechtěl vyjadřovat.

Co ostatní projekty? Nevíte o něčem jiném?

“Ano, vláda plánuje vybudovat tzv. **Carretera Costanerra** – propojovala by pláže v Kostarice a Nicaragui a byla by to turistická cesta. Přibližně 45 km. Komunikace mezi Leónem.

-Už začalibudovat – kousek od San Juan del Sur, už se buduje tato cesta.

37. Muž, 65 let, důchodce

místo: kousek od San Juan del Sur

Byl proti vládě a proti projektu. Připadala mu to jako velká propaganda, za kterou je něco mnohem většího. Mluvil o zahraničních investicích Japonců, Rusů a jiných v Nicaragui.

- byl nešťastný z toho jak se jeho zem rozprodává, tvrdil, že Čína si dělá záslusk na sever Nicaraguy → velké naleziště ropy, zlata... Nicaragua na to nemá jak zpracovat, nejsou peníze, technologie, know how. Myslí si, že to vláda chce prodat Číně – mají peníze, mají technologie.

- byl proti prezidentovi, celkově vládě – volby byly **zkorumpované**, většina lidí je proti Ortegoví, bojí se to říct (jemu to bylo už jedno).

- říkal, že pokud se kanál postaví, bude to velká mezinárodní věc – „*Rozdělí to svět na Západ a Východ → na “Pro Americké fanoušky a pro Ruské fanoušky”*“. *Něco jako druhá studená válka.*“

- Američani dostavili Panamu, určitě by se jim nelíbilo, kdyby vznikl konkurent od Číny, která spolupracuje s Ortegovou a ten je komunista a spolupracuje s Ruskem, které by se do toho taky zapojilo, to je jasné.

- **Mělo by to velké enviro a hlavně sociální následky, byla by to katastrofa.**